

НАЦИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ЗА ДРЕВНИ ЕЗИЦИ И КУЛТУРИ

„КОНСТАНТИН КИРИЛ ФИЛОСОФ“

град София, обл. София град, общ. Столична, район Връбница, кв. Модерно предградие, ул. „Баба № 16
www.ngdek.com; e-mail: ngdek.bg@gmail.com;
тел.: +359 2 827 30 06, +359 879 811 457; тел.-факс: +359 2 826 21 71

О Ц Е Н К А

на риска от насилие

в НГДЕК

за учебната 2023/2024 година

НГДЕК като част от обществото в България и част от образователната система, не прави изключение в наличието на прояви на агресия, и като естествена проекция на обществото и заобикалящата го действителност, не може да бъде изолиран остров от тенденцията на повишена агресия в междуличностните отношения. Същевременно поради качествения подбор на учениците в гимназията и високите цели поставени пред и от учениците, както и постоянните усилия на педагогическия и непедагогическия персонал на НГДЕК, инцидентите от второ и трето ниво на класификация според Механизма за превенция на училищния тормоз, както и класическите случаи на дълготраен тормоз са многократно по-малко в сравнение със средностатистическите резултати и тези на други училища. По-големият брой посочени отговори за наблюдаван тормоз са вследствие на непълното разбиране на разликата между отделни актове на насилие и дълготрайно повторящия се тормоз, и честото им поставяне под общ знаменател. Въпреки това не може да се отрече, че сред учениците има отделни прояви на някои видове насилие /предимно от първа степен/, на които трябва да се обрне сериозно внимание в административен и психологически план.

Метода за оценка на тормоза от връстниците в училище е анонимен структуриран въпросник на проф. Пламен Калчев /СУ/, водещ психолог в научното изследване на феномена „тормоз“.

Целева група – учениците от 5 до 12 клас на НГДЕК.

Общ брой на изследваните ученици – предоставен електронен вариант на анкетата в Гугълформс до всички ученици на НГДЕК. Анкетата е анонимна /този вид електронен вариант дава тази възможност/ и препоръчителна. Брой попълнили ученици – 144.

Като момичетата са по-склони да попълнят анкетата и да споделят - 72,5%, а 27,5% от попълнилите са момчета.

Резултатите от изследването са:

Форми, честота и разпространение на проявите на тормоз сред учениците в училище:

75 % от учениците заявяват, че не са ставали обект на тормоз, срещу 25%, които са били обект на някакви прояви на насилие някога.

На всички релевантни и контролни въпроси: „Ако се е случвало, кога започва тормоза?“, „Случвало ли се е теб да те тормозят през тази учебна година в училище?“ и др., отговорите отново варират между 71 и над 75,5%, че досега не се е случвало да ги тормозят.

Много висок е и процентът на ненаблюдавалите насилие – 55%. Като се има предвид цялостно наблюдавана тенденция на засилване на чувствителността по темата, той е още по-валиден и надежден. Както и едва 19,3% от всички участници твърдят, че са наблюдавали в техните класове насилие над други ученици.

Хипотезата се подкрепя и от процентът – 75,7%, заявяващи, че не се притесняват да бъдат тормозени, посещавайки училището.

При посочилите, че са станали някога обект на насилие честотата е: 10,7% посочват по-рядко от веднъж седмично. 8,6 % посочват „няколко пъти седмично“ и „веднъж седмично“ - 2%. Около 1 % съобщават за всекидневно насилие, като това е най-рисковата група за класически тормоз.

Насилието между учениците в НГДЕК обхваща сравнително широк спектър от прояви, като водещи са:

- Дразнят ги – 64,1%;
- Обиждат, псуват, измислят им прякори – 56,5%;
- Говорят зад гърба им, разпространяват за тях неверни неща, клюки – 51,9%;
- Настойват другите деца срещу тях – 40%;
- Взимат им нещата – 20,6%;
- Заплашват ги – 15,3%;
- Бълскат, удрят другите деца – 11,5%;
- Пишат обидни неща за тях в социалните мрежи -10,7%
- Изнудват ги – 6,9%;
- Искат им пари – 6,1%;

Рисковите места, където се осъществяват проявите на насилие са:

- В класната стая – 100%;
- По коридорите – 48,5%;
- Двора на училището – 15,9%;
- На улицата – 12,9 %;
- В тоалетните – 6,1%;
- Пред бюфета – 6,1%

- В квартала, блока – 5,3%;

Агресорите са били преди всичко от същия клас – 20,7%, от другите класове – около 6 % и 3 % – и от двете опции, като в само 5 % от случаите насилиниците са били сами, срещу 13,8% когато с тях е имало и други деца, които също тормозят. В 10,1% с насилиниците е имало и други ученици, които само са гледали.

Интересно е, че по пол насилиниците нямат категорична диференциация – т.е. момичетата упражняват приблизително също толкова насилие, колкото и момчетата, с лек превес на момчетата - 10% момчета и 9,3% момичета. Последното е потвърдено и от общия отговор „и момчета и момичета“ – отново 10,7 %.

Най-много 16,7% са споделили с майките си и с приятелите си – 15,2%. Важното е, че майките отново са предпочитани срещу 9,4% на бащите си. 8,7 % са потърсили учителите и едва 4,3% споделили с братя и сестри. 8% не са споделили с никого.

Спрямо получената помощ – 10,8% смятат, че споделянето е помогнало да се спре тормоза и 10,8%, че това не се е случило.

Процентът съобщаващи за насилие вероятно идва от факта на наблюдение на еднократни прояви на насилие, на действия част от игри, съвместното им натрупване в представите им, както и най-вече от припокриване на свидетелите по един случай.

Субективното очевидно чувство, че самите изследвани не са насилици е 94,3% с уговорката, че това важи за настоящата учебна година. Едва 5 % си признават, че са тормозили друг ученик. Половината от тях споделят, че това е по-рядко от един път в месеца.

Оптимистични са процентите на заявявящите готовност да се намесят и помогнат при наблюдавано от тях насилие- 48,9% и 22,7% ще поговоря със сучениците, срещу само 5,7 %, които не биха се намесили и само под 1 % биха се присъединили към тормоза.

ИЗВОДИ от анализа на резултатите:

На територията на НГДЕК, преобладават отговорите, че самите интервюиращи не са обект на тормоз, но те понякога наблюдават това с други ученици.

Тормозът понякога остава скрит поради нежеланието на децата да споделят, защото не очакват съществена помощ от възрастните. Но има повишаване на случаите на потърсена помощ и ефективността ѝ срещу премълчаването на тормоза, в сравнение в предходните години.

Като специфика на НГДЕК учениците по-често са жертви на социална изолация и психическо насилие, отколкото на физическо насилие, особено изрезено в гимназиалният етап на обучение.

Най-разпространената форма на тормоз е вербалният, значително преобладаващ над физическия тормоз. Както и индиректният има превес над директния тормоз.

По принцип момчетата по-често са посочвани за насилици, за разлика от сегашното проучване, в което момичета догонват момчетата като субект на агресия.

Извън тестовото проучване работа с учениците показва също и подобни прояви във виртуалното пространство – най-често обиди, клюки и заплахи отправяни в интернет.

Във възрастов план – по-малките ученици по-често са обект на насилие, включително на улицата, в квартала и пред блока от големите. Като цяло по-малките ученици са по-рискови за физическо насилие и тормоз от по-големите и завършващите ученици.

По-високите проценти на рискови отговори идват от неправенето на разлика между инциденти и конфликти, и тормозът като продължително и системно действие. В класовете, в които има рискови отговори е препоръчително повторно проучване и изясняване на реалния риск, и идентифициране на конкретните случаи.

В заключение може да направи изводът, че на територията на НГДЕК няма висок риск от училищен тормоз, но поради теоретично съществуващия такъв риск, се препоръчва целенасочено изпълнение на всички дейности от Плана за противодействие на училищния тормоз на НГДЕК с цел превенция на насилието и тормоза, в частност продължаване дейностите по информираност и формиране отношение на нетolerантност относно актовете на всякакъв тип агресия, както и своевременно оптимизиране на рисковите фактори.

Изготвил:
/Красимира Шкодрова-
училищен психолог/

